

Sygn. akt I PK 333/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa H. G.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W. Zakładowi L. w N.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 1 lipca 2015 r., sygn. akt III APa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2015 r., III APa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda H.G. od wyroku Sądu Okręgowego w N., IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 lutego 2015 r., IV P (...). W wyroku tym Sąd oddalił powództwo kierowane przeciwko P. SA w W. Zakład L. w N. o zapłatę kwoty 100.558 zł tytułem odszkodowania za zmniejszenie dochodów ze stosunku pracy w wyniku niezgodnego z prawem wypowiedzenia warunków pracy i płacy.

Skargę kasacyjną od tego orzeczenia wywiódł pełnomocnik powoda. Zarzucił Sądowi Apelacyjnemu:

- 1/ naruszenie art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p.:

- polegające na wyinterpretowaniu z treści tych przepisów anormatywnej i niejasnej treściowo przesłanki odpowiedzialności deliktowej pracodawcy względem pracownika w postaci kwalifikowanej formy bezprawności – zachowania szczególnie nagannie kwalifikowanego;

- polegające na wadliwym uznaniu, że ocena, czy popełniony czyn stanowi delikt, może być dokonywana przy uwzględnieniu późniejszych zachowań sprawcy;

2/ naruszenie art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p. oraz art. 29 § 4 k.p. polegające na dokonaniu subsumcji w oparciu o niedostatecznie ustalony stan faktyczny sprawy,

3/ naruszenie art. 415 k.c. w zw. z art. 300 k.p. oraz art. 39 k.p. w zw. z art. 42 k.p. polegające na wadliwym uznaniu, że nie stanowiło deliktu wypowiedzenie powodowi warunków pracy,

4/ błędną wykładnię art. 39 k.p. w zw. z art. 42 k.p. polegające na przyjęciu, że celem tego przepisu nie jest ochrona trwałości stosunku pracy lecz umożliwienie pracownikowi – posiadającemu długi staż pracy – uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku,

5/ błędną wykładnię art. 415 k.c. w zw. z art. 8 i art. 300 k.p. oraz art. 477¹ k.p.c. polegające na wadliwym uznaniu, że w sytuacji, w której dochodzone przez pracownika roszczenie o przywrócenie do pracy nie zostało uwzględnione, pracownik ten nie ma legitymacji do ubiegania się o odszkodowanie uzupełniające.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania został umotywowany oczywistą zasadnością skargi. Świadczy o tym oczywistość naruszeń prawa zaprezentowanych w uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie podlega przyjęciu do rozpoznania.

Pojęcie „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej stanowiło przedmiot wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego. Syntetyzując je trzeba stwierdzić, że oczywista zasadność skargi powinna polegać na takim naruszeniu norm prawnych,

które nie budzi wątpliwości i możliwe jest do stwierdzenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. np. postanowienie SN z dnia 27 lipca 2007 r., sygn. I PK 113/07). Nie chodzi przy tym o naruszenie – przy ferowaniu rozstrzygnięcia – jakiegokolwiek normy prawnej, ale o także o wykazanie wpływu tego naruszenia na treść rozstrzygnięcia. Musi bowiem dojść do wydania – wskutek takiego działania – wydania ewidentnie nieprawidłowego rozstrzygnięcia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, pogląd ten uległ ugruntowaniu w orzecznictwie Sądu Najwyższego, por. np. postanowienie z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07 czy postanowienie z dnia 26 listopada 2015 r., II PK 112/15).

Zdaniem Sądu Najwyższego, rozpatrującego niniejszą sprawę, nie sposób twierdzić, że tzw. odszkodowanie uzupełniające za wadliwe wypowiedzenie stosunku pracy może znajdować źródło w treści art. 415 k.c. Podstawę tę można uznać za co najmniej kontrowersyjną. Dla przykładu zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, wyrażonym w wyroku z dnia z dnia 22 maja 2013 r., P 46/11 (por. pkt 2.4.3 uzasadnienia) i odwołującym się do szeregu poglądów doktryny, „stosunek pracy ma charakter zobowiązaniowy, a więc naruszenie przez pracodawcę obowiązków z niego wynikających rodzi odpowiedzialność kontraktową. Treść stosunku pracy jest kształtowana nie tylko przez oświadczenia woli stron, ale również przez ustawę - przepisy regulujące dopuszczalność rozwiązania umowy o pracę - art. 56 k.c. w związku z art. 300 k.p.” Trybunał podkreśla także, że „konstatacji tej nie zmienia uregulowanie obowiązków pracodawców w ustawie; przepisy regulujące ustanie stosunku pracy wchodzą bowiem, na podstawie art. 56 k.c., do treści stosunku pracy, współkształtując, wraz z umową, jego treść.”.

Wobec powyższej wątpliwości nie sposób stwierdzić, że odmowa zasądzenia na rzecz pracownika odszkodowania w oparciu o normy deliktowe, stanowi o oczywistej wadliwości orzeczenia w rozumieniu przyjmowanym przez Sąd Najwyższy jako przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od powyższego godzi się przypomnieć, że w uchwale składu 7 sędziów z dnia 18 czerwca 2009 r., I PZP 2/09 Sąd Najwyższy przyjął pogląd, w świetle którego pracownik, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy na

poprzednich warunkach po ustaleniu przez sąd pracy, że wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę na czas nieokreślony było nieuzasadnione lub naruszało przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, nie ma prawa do odszkodowania na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego ponad przysługujące mu na podstawie art. 47 k.p. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił między innymi, że specyfika systemu prawa pracy nakazuje odmienne traktowanie wadliwego oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia – a odmienne – wypowiedzenia. Nie zauważa tej różnicy skarżący, który - odwołując się do dorobku judykatury Sądu Najwyższego - pomija, że część przywoływanych orzeczeń dotyczy rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia (wyrok z dnia 28 stycznia 2009 r., I PK 135/08, wyrok z dnia 18 sierpnia 2010 r., II PK 28/10), który to automatyzm – jak wskazano w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów z dnia 18 czerwca 2009 r. nie ma racji bytu. Przede wszystkim jednak rozstrzygnięcie uchwały potwierdza założenie, że w przypadku wadliwego wypowiedzenia stosunku pracy, nie ma miejsca na dochodzenie tzw. odszkodowania uzupełniającego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.